

## Intern advies

|           |                                                 |                |                           |
|-----------|-------------------------------------------------|----------------|---------------------------|
| Aan       | Kaspar Ulrich                                   | Datum          | 27 maart 2015             |
| Onderwerp | Gezondheidsadvies BP Willem Dreeslaan 14 t/m 18 | Van            | Jaap Toet / Ellen Peeters |
|           |                                                 | Doorkiesnummer | 030 – 2863235             |
|           |                                                 | E-mail         | j.toet@utrecht.nl         |

### Ruimtelijke ontwikkeling

Sloop/nieuwbouw van het plangebied met de bestemming 'kantoorgebouw en bedrijfshal' naar woonbuurt. Het plan omvat het realiseren van 154 goedkope koopwoningen dan wel huurwoningen in het gebied tussen de Willem Dreeslaan en de Van Karnebeekstraat in de wijk Noordoost. Parkeren vindt plaats op het eigen terrein en in de openbare ruimte.  
Planfase: Bestemmingsplan

### Gezondheid

In dit gebied is het *beschermen* van gezondheid tegen schadelijke factoren zoals geluidshinder, luchtvervuiling en blootstelling aan elektromagnetische velden (EMV) aan de orde (zie bijlage). Er zijn in dit gebied ook kansen om de gezondheid te *bevorderen*. Volksgezondheid heeft gekeken naar beweging stimuleren en groen.  
Volksgezondheid heeft in een eerdere fase reeds geadviseerd over gezondheid. Het advies luidde om metingen uit te voeren aan het transformatorhuis, om het aantal fietsparkeerplaatsen te vergroten, om een groen en aantrekkelijk binnengebied met een ontmoetingsfunctie te creëren en om te zorgen voor kwalitatief hoogwaardig groen rond het gebouw.

### Advies

#### Luchtkwaliteit en gezondheid

Het project is omgeven door vier straten die alle vier niet druk zijn. De dichtstbijzijnde drukke weg is de Talmalaan, op 50 meter afstand (rotonde kruising Talmalaan en Willem Dreeslaan). Tussen het plangebied en de Talmalaan ligt bovendien een kantoorpand, dat een afscherpende werking heeft. De luchtkwaliteit is hiermee –vanuit het oogpunt van gezondheid– geschikt voor de beoogde functie (wonen).

#### Geluid en Gezondheid

Omdat het nabijgelegen railverkeer op de bovenste twee bouwlagen voor een verhoogde geluidsbelasting zorgt, adviseren wij om de toekomstige bewoners hierover te informeren. Dit geldt ook voor de toekomstige bewoners van de vier appartementen in het bouwdeel aan de Van Karnebeekstraat op de begane grond zonder geluidluwe gevel waar de geluidsbelasting door het wegverkeer boven de voorkeursgrenswaarde van 48dB uitkomt.

#### Elektromagnetische velden en gezondheid

In het plangebied bevindt zich een transformatorruimte van Stedin. Bij transformatorhuisjes zijn veldsterktes afhankelijk van de inrichting van het huisje (plaatsing van de spoelen) en van de belasting. Deze verschillen dus tussen transformatorhuisjes en in de tijd. Omdat voor dit specifieke plan geen metingen zijn verricht en Stedin niet kan garanderen dat het magnetisch veld bij de transformatorruimte onder de 0,4 µTesla blijft, adviseren wij om geen woonruimten te realiseren die direct tegen de transformatorruimte aan liggen, maar een buffer van minimaal 2 meter aan te houden. Het gaat in het plan om de woning met bouwnummer K14 (begane grond).

In de bouw moet daarnaast worden geregeld dat er geen geluidsoverdracht (ook laagfrequent geluid) van de transformatorruimte naar de omliggende woningen kan plaatsvinden.

#### Beweging stimuleren

De toename van overgewicht en obesitas is een groot maatschappelijk probleem. Een plan dat gezonde mobiliteit (lopen, fietsen) stimuleert kan bijdragen aan het terugdringen van overgewicht en obesitas.

Hierbij geldt: jong geleerd is oud gedaan.

Van gezondheidsoogpunt gezien is het goed dat er weinig autoparkeerplaatsen en voldoende fietsparkeervoorzieningen zijn.

Aanbevolen wordt om in het trappenhuis het gebruik van de trap aantrekkelijker te maken dan de lift.

Dit kan door middel van de positionering, maatvoering en materiaalgebruik van de trap.

#### Groen en ontmoeten

Groen werkt op verschillende manieren bevorderlijk voor de gezondheid (welbevinden, verminderen stress, stimuleren bewegen, stimuleren ontmoeting). In weinig groene gebieden is de kans dat iemand zich minder gezond voelt 1,5 maal zo groot als in heel groene gebieden (onderzoek Vitamine G Nivel/Alterra).

In deze buurt is het creëren van een aantrekkelijk woonklimaat een aandachtspunt vanwege de toevoeging van woningen aan een kantoorgebied. Dat geldt zowel voor de ruimte rondom het complex als voor de buitenruimte op de eerste verdieping. Vanuit gezondheidskundig oogpunt blijft het advies:

→ Creëer een groene en aantrekkelijke verhoogde buitenruimte. Zoek naar mogelijkheden om het binnengebied een ontmoetingsfunctie te geven. Aansluiten op de wensen van de (toekomstige) bewoners is daarbij aan te bevelen.

→ Zorg voor kwalitatief hoogwaardig groen om het gebouw heen. Zorg daarbij voor een sociaal veilige openbare ruimte.

## Bijlage: Toelichting

### Proceskader

Een gezonde leefomgeving is een omgeving die mensen als prettig ervaren, die uitnodigt tot gezond gedrag en waarin de druk op de gezondheid zo laag mogelijk is. Deze algemene kenmerken zijn leidend voor de inhoud van de gezondheidsadviezen. Daarbinnen zijn er drie belangrijke onderwerpen die in een gezondheidsadvies aan bod kunnen komen: lucht, geluid en gezondheidsbevordering. Maar ook andere onderwerpen kunnen aan bod komen, afhankelijk van de kenmerken van een bepaald gebied en het type ontwikkeling. Bij de advisering baseert Volksgezondheid zich op landelijke richtlijnen en instrumenten.

Dit omgevingsadvies neemt alleen de invloed van omgevingsfactoren op de gezondheid van de toekomstige bewoners in overweging. Andere factoren (financieel, maatschappelijk, planologisch etc.) die meewegen in een eventuele beslissing over een locatie of stedenbouwkundige inpassing spelen in dit advies geen rol. Het is aan de projectleider en het bestuur om een integrale afweging van deze belangen zichtbaar te maken.

Meer achtergrondinformatie over het belang van een gezondheidsadvies, hoe het proces van gezondheidsadvisering verloopt en welke onderwerpen aan bod komen in een gezondheidsadvies is te vinden in het "proceskader Gezondheidsadviezen in ruimtelijke ontwikkelingen" (vastgesteld door college op 18 december 2012).

### Lucht

Luchtkwaliteit heeft invloed op de gezondheid. Met name verkeersgerelateerde luchtverontreiniging kan – ook als voldaan wordt aan de normen voor fijn stof en stikstofdioxide – zeker bij kwetsbare groepen gezondheidseffecten geven. Uit onderzoek dat ook in Nederland gaande is wordt steeds duidelijker dat mensen die dichtbij drukke wegen wonen vaker last hebben van chronische aandoeningen, zoals astma en hart- en vaatziekten en dat deze mensen gemiddeld korter leven dan mensen die niet dichtbij een drukke weg wonen. Ook wordt steeds duidelijker dat gezondheidseffecten al op jonge leeftijd kunnen ontstaan. Volksgezondheid baseert haar advies o.a. op de (landelijke) GGD-richtlijn medische milieukunde: luchtkwaliteit en gezondheid.

### Geluid

De belangrijkste gezondheidseffecten van blootstelling aan geluid zijn hinder en slaapverstoring. Bij hogere geluidsniveaus kan ook het risico op hart- en vaatziekten toenemen. Verhoogde geluidbelastingen kunnen een negatief effect hebben op de leerprestatie van kinderen. Ook als voldaan wordt aan de wettelijke normen voor geluid kunnen gezondheidseffecten optreden. Volksgezondheid baseert haar advies o.a. op beschikbare documentatie van het RIVM en GGD Nederland.

### Elektromagnetische velden (EMV)

De GGD'en in Nederland hanteren als uitgangspunt te streven naar een situatie waarbij kinderen tot 15 jaar niet langdurig verblijven in een magnetisch veld boven 0,4 microTesla ( $\mu T$ ), onafhankelijk van de bron van het veld (hoogspanningslijnen, maar ook transformatorhuisjes of andere stroomverdeelstations). Met langdurig verblijf bedoelen we een verblijftijd die past bij woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen.

## **Gezondheidsbevordering**

Gezondheidsbevordering gaat om het zo inrichten van de fysieke leefomgeving dat een gezonde leefstijl gefaciliteerd en gestimuleerd wordt. Het gaat om het creëren van mogelijkheden om de gezonde keuze de gemakkelijke keuze te laten zijn, om zo kansen op gezondheidswinst te benutten in ruimtelijke plannen. Thema's waarover wordt geadviseerd zijn gezonde mobiliteit, sport en spelen, groen en water, openbare ruimte en stilte en gewenst geluid. Volksgezondheid baseert haar advies o.a. op de Gezond Ontwerp Wijzer (van het Ministerie van I&M ism VWS, BZK, voormalig LNV, en RIVM).